

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU NAKTINIAM KLUBUI „MOJO LOUNGE VILNIUS“ TAIKANT LENGVATAS MERGINOMS TYRIMO

2019 m. rugpjūčio 2 d. Nr. (19)SI-7)SP-86
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2019 m. balandžio 29 d. buvo gauta informacija apie tai, kad naktinis klubas „Mojo Lounge Vilnius“ (toliau – Klubas) savo socialinio tinklo *Facebook* paskyroje „Mojo Lounge Vilnius“ pateikė informaciją apie 2019 m. balandžio 26 dienos renginį „Pink Night“ ir paskelbė, kad „merginoms su PINK CARD kortele visi gėrimai nemokamai iki 01 val.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Agneta Skardžiuvienė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi, 2019 m. gegužės 8 d. pradėjo tyrimą savo iniciatyva dėl galimo Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 2 punkto pažeidimo. Pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 2 punkto nuostatas, prekių pardavėjas, gamintojas, paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

Vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2019 m. gegužės 14 d. raštu Nr. (19)SI-7)S-360 lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė kreipėsi į Klubo vadovą ir paprašė motyvuotai paaiškinti, ar Klube moterims yra taikomos išskirtinės lengvatos; jei taip – kokios lengvatos ir dėl kokių priežasčių šios lengvatos nebuvo taikomos vyrams; koku būdu asmenys gali gauti „PINK CARD“; kas organizavo 2019 m. balandžio 26 d. vykusį renginį „Pink Night“; kas paskelbė renginio reklamas socialinio tinklo *Facebook* paskyroje „Mojo Lounge Vilnius“. Taip pat paprašyta pateikti kitą svarbią informaciją, susijusią su atliekamu tyrimu.

Nesulaukus atsakymo, pirmiau minėti klausimai buvo pakartoti 2019 m. gegužės 31 d. raštu Nr. (19)SI-7)S-389 (siųsta adresu: J. Savickio g. 4, 01108 Vilnius), 2019 m. birželio 18 d. raštu Nr. (19)SI-7)S-419 (siųsta adresais: J. Savickio g. 4, 01108 Vilnius; Vokiečių g. 2, 01130 Vilnius).

Pirmiau minėti klausimai taip pat buvo siūsti elektroniniu paštu mojouloungevilnius@gmail.com 2019 m. gegužės 14 d., 2019 m. gegužės 23 d., 2019 m. birželio 14 d., 2019 m. birželio 17 d., 2019 m. liepos 30 d.

Lygių galimybių kontrolierius

n u s t a t ė:

Atsakymai iš Klubo administracijos nebuvo gauti. Socialinio tinklo *Facebook* paskyroje „Mojo Lounge Vilnius“ pateiktu telefono numeriu (+ 370 611 72 200) taip pat nebuvo įmanoma susisiekti su Klubo administracija.

2019 m. gegužės 13 d. Tarnyboje buvo gautas G. A., vieno iš „Mojo Lounge“ įkūrėjų, elektroninis laiškas. Šiame laiške G. A. atkreipė dėmesį į vieną atvejį, kai buvo reklamuojama, kad *šampanas merginoms nemokamai*. G. A. teigė, kad „ši vieta nieko bendro su klubu „Mojo Lounge“ neturi“, savavališkai „užgrobė vardą“ ir vykdo veiklą.

Lygių galimybių kontrolierius

k o n s t a t u o j a:

Tyrimo metu buvo vertinama, ar Klubo administracija, viešai paskelbdama informaciją apie 2019 m. balandžio 26 d. vykusį renginį „Pink Night“ ir paskelbdama, kad „merginoms su PINK CARD kortele visi gėrimai nemokamai iki 01 val.“, nepažeidė Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 2 punkto nuostatų, pagal kurias prekių pardavėjas, gamintojas, paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos. Specifiškai 23 straipsnyje nustatomas moterų ir vyrų lygybės

principas, pabrėžiama, kad visose srityse turi būti užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, įskaitant priėmimą į darbą, darbą ir atlyginimą. Pagal Chartijos turinį darytina išvada, kad Europos Sąjungos institucijoje lyčių lygybei yra skiriamas ypatingas dėmesys.

2004 m. gruodžio 13 d. Europos Sąjungos Tarybos direktyva 2004/113/EB įgyvendinamas vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principas dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, siekiama sukurti sistemą kovai su diskriminacija dėl lyties ir užtikrinti lygias galimybes naudotis prekėmis bei paslaugomis ir tiekti prekes bei teikti paslaugas, siekiama valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principą. Direktyvoje teigiama, kad vyrų ir moterų lygybės principas yra vienas iš Europos Sąjungos pagrindinių principų.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio

įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui.

2019 m. balandžio 26 d. Klube vyko renginys „Pink Night“, kurio metu (pagal socialinio tinklo *Facebook* paskyroje „Mojo Lounge Vilnius“ tuo metu skelbtą informaciją) „merginoms su PINK CARD kortele visi gėrimai nemokamai iki 01 val.“

Pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 2 punkto nuostatas, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą. Pagal Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 straipsnio 2 punkto nuostatas, prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiantys moterų ir vyrų lygias teises, jeigu dėl asmens lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, informuojant apie gaminius, prekes ir paslaugas arba reklamuojant jas, formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojai diskriminuojami dėl jų lyties.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktas teises normas, Klubo skelbiamoje informacijoje apie tik moterims teikiamas lengvatas (nemokami gėrimai merginoms) įžvelgtinas vyrų diskriminavimas (jiems lengvatos, t. y., nemokami gėrimai, nėra siūlomos) ir atitinkamai formuojamos visuomenės nuostatos, kad moterys yra pranašesnės, t. y., tik joms Klube turi būti sudaromos išskirtinės sąlygos.

Pažymėtina, kad tyrimo metu nebuvo gauta Klubo administracijos paaiškinimų dėl teikiamų (teiktų) paslaugų. Be to, „Mojo Lounge“ įkūrėjas G. A. elektroniniu būdu pateiktu laišku paaiškino, kad Klubas neturi nieko bendra su „Mojo Lounge“, tik savavališkai „užgrobė vardą“ ir vykdo veiklą. Atsižvelgiant į tai, kad nėra galimybės nustatyti konkretaus subjekto, kuris galimai pažeidžia lygias galimybes, bei tyrimo metu nebuvo įmanoma jokiais būdais susisiekti su Klubo administracija dėl paaiškinimų, konstatuotina, kad trūksta objektyvių duomenų apie galimą pažeidimą.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatas, tyrimo metu ar jį atlikęs, lygių galimybių kontrolierius gali nutraukti tyrimą, kai trūksta objektyvių duomenų apie

padarytą pažeidimą. Atsižvelgiant į tai, kad trūksta objektyvių duomenų apie galimą moterų ir vyrų lygių galimybių pažeidimą, tyrimas yra nutraukiamas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei vadovaujantis Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 2 punktu,

Lygių galimybių kontrolierius

n u s p r e n d ž i a:

Tyrimą dėl galimai lyties pagrindu diskriminuojančios Klubo informacijos skelbimo nutraukti, kadangi trūksta objektyvių duomenų apie galimą pažeidimą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Seimo kontrolierė,
pavadojanti lygių galimybių kontrolierių

Milda Vainiutė